

TISKOVÁ ZPRÁVA

26. května 2015

Národní knihovna České republiky
National Library of the Czech Republic
Slovanská knihovna
Slavonic Library

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna a spolek Ruská tradice zvou na slavnostní udělení Ceny Rudolfa Medka paní Martě Dandové a paní Raise Machatkové

úterý 26. května 2015 v 16 hodin, vzdělávací centrum Národní knihovny ČR
(Klementinum 190, 110 00 Praha 1, vchod B2, z průjezdu mezi Mariánským náměstím
a Klementinem, první patro)

Cenu Rudolfa Medka zřídil a od roku 2008 uděloval **Nadační fond angažovaných nestraníků** společně s **Národní knihovnou ČR – Slovanskou knihovnou**. Po ukončení činnosti Nadačního fondu angažovaných nestraníků na sklonku roku 2014 pokračuje v udělení ceny **Slovanská knihovna**, jejím partnerem pro rok 2015 se stal spolek **Ruská tradice**. Cílem Ceny Rudolfa Medka je ocenit badatele, spisovatele, nakladatele, filmové tvůrce, novináře a další odborníky z oblasti vědy a kultury, kteří se zabývají česko-ruskými (československo-sovětskými) vztahy ve 20. století, výzkumem vývojových tendencí a klíčových okamžiků východoevropských i středoevropských zemí v daném období a podporou a rozvojem demokracie.

Mezi hlavní badatelská témata, na něž se nominace na ocenění vztahuje, patří:

- první československý zahraniční odboj a činnost československých legií v Rusku;
- československá vystěhovalcká družstva v Sovětském svazu;
- ruská protibolševická meziválečná emigrace;
- protinacistický odboj;
- moderní dějiny Podkarpatské Rusi;
- perzekuce občanů bývalého Československa v Sovětském svazu;
- vývoj vztahů v období let 1945–1948, 1948–1968 a následné sovětské okupace;
- fenomén pražského jara;
- vzájemné vztahy v devadesátých letech minulého století;
- podpora demokracie a rozvoje demokratického zřízení v regionu střední a východní Evropy.

Prvním nositelem Ceny Rudolfa Medka se stal v roce 2008 Vladimír Bystrov, o rok později byla udělena pánům Jaromíru Štětinovi, Luboši Dobrovskému a slavistovi Václavu Konzalovi. Nositeli ceny pro rok 2010 byli Karel Hvizďala a Petr Fischer, v roce 2011 ji získal historik Václav Veber. Roku 2012 cenu převzali překladatel a tlumočnick Milan Dvořák a překladatel a žurnalista Libor Dvořák, v roce 2014 badatelka Anastasia Kopřivová a slavista a historik Paul Robert Magocsi.

Cena Rudolfa Medka byla zřízena pod osobní záštitou Medkova syna Ivana: po jeho smrti v roce 2010 znamená její předávání rovněž příležitost připomínat si odkaz i jeho života a díla.

Cena Rudolfa Medka pro rok 2015 bude udělena:

- 1) **Martě Dandové**, archivářce, badatelce a literární historičce. Celý svůj profesní život spojila M. Dandová s Památníkem národního písemnictví, kde pracovala nepřetržitě od roku 1957 až do svého nedávného odchodu do důchodu. Od roku 1973 působila v jeho v Literárním archivu, v němž se věnovala zejména pořádání archivních sbírek vztahujících se k česko-ruským kulturním vztahům a k činnosti ruské emigrace v meziválečném Československu (společně s Martou Zahradníkovou a dalšími zpřístupnila archivní pozůstalosti N. P. Kondakova, V. A. Franceva, J. A. Ljackého, A. L. Bema, N. I. Zareckého a řady dalších). Podílela se na přípravě zásadních edic korespondence významných osobností českého literárního života (Karel Čapek, František Langer – součástí Langrovy korespondence jsou i dopisy s Rudolfem Medkem). Několik let intenzivně spolupracovala též se Slovanskou knihovnou, kde uspořádala například materiály z osobní pozůstalosti V. N. Tukalevského. Připravila k vydání rovněž několik soupisů pramenů týkajících se ruské emigrace v Československu mezi oběma světovými válkami.
- 2) **Raise Machatkové**, archivářce a historičce. Paní Machatková pochází z Ruska, od počátku šedesátých let minulého století však žije v České republice. V letech 1963–1996 pracovala jako odborná archivářka ve Státním ústředním archivu (dnes Národní archiv). Po celou dobu svého zaměstnání v archivu vykazovala velmi bohatou odbornou a ediční činnost. Patřila do autorského kolektivu, který vydal druhý díl Průvodce po fondech a sbírkách Státního ústředního archivu (1987–1990), připravila k vydání sérii katalogů k protokolům zasedání vlád meziválečné Československé republiky atd. Mimořádný je její příspěvek ke zpracování a zpřístupnění několika rozsáhlých osobních fondů i fondů institucionální povahy vztahujících se činnosti ruské a ukrajinské emigrace na území meziválečného Československa. Jde například o sbírky: Komitét pro umožnění studia ruským a ukrajinským studentům v ČSR, Ruské a ukrajinské emigrantské spolky a organizace v ČSR, Ukrajinské muzeum v Praze, Ruská pomocná akce, Jekatěrina Konstantinovna Breško-Breškovskaja a další. Ruské emigraci se věnovala také při přípravě několika edic dokumentů a publikovaných soupisů pramenů.